

KLAGANDE

Prinfo Grafiskt Center i Sverige AB, 556216-9309
Källvattengatan 9
212 23 Malmö

MOTPART

Chalmers Tekniska Högskola AB, 556479-5598
412 96 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Göteborgs dom den 9 oktober 2008 i mål nr 6021-08, se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Med delvis bifall till överklagandet ändrar kammarrätten länsrättens dom på så sätt att Chalmers Tekniska Högskola AB:s upphandling av tryckeritjänster inte får avslutas förrän rättelse skett genom att utvärderingen görs om på så sätt att även anbudn från Exakta AB, Sandstens Tryckeri AB, Printing Malmö AB, Alfredsson Offset AB och Elanders Sverige AB inte ska delta i utvärderingen.

BAKGRUND

Chalmers Tekniska Högskola AB (Chalmers) har genomfört en upphandling av tryckeritjänster. Upphandlingen har skett genom ett öppet förfarande. I tilldelningsbeslut daterat den 25 augusti 2008 beslöt Chalmers att anta andra anbud än anbudet från Prinfo Grafiskt Center i Sverige AB.

YRKANDEN M.M.

Prinfo Grafiskt Center i Sverige AB (Prinfo) yrkar i första hand att anbuden från de i länsrätten aktuella leverantörerna med undantag av Stromia-Futurum Grafiska AB ska förkastas samt i andra hand att upphandlingen ska göras om.

Chalmers anser att kammarrätten ska avslå överklagandet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan om anbuden från Exakta AB, Sandstens Tryckeri AB, Printing Malmö AB och Alfredsson Offset AB strider mot det påstådda skallkravet på fast pris under år 2008

Prinfo anför att anbuden från Exakta AB (Exakta), Sandstens Tryckeri AB (Sandstens), Printing Malmö AB (Printing) och Alfredsson Offset AB (Alfredsson) ska förkastas eftersom samtliga fyra anbud strider mot skallkravet på fast pris under år 2008 genom att innehålla reservationer för pappers- respektive materialprishöjningar.

Chalmers uppger att det i samtliga fall saknas skäl att förkasta anbuden. Till stöd för sin ståndpunkt anför Chalmers följande.

Exaktas anbud: Exakta anger på sidan 12 i sitt anbud ”Exakta tillhandahåller Chalmers priser i enlighet med förfrågningsunderlaget. Inga prisändringar kommer ske under avtalstiden. Alla priser är inkl. packning och leverans.” Chalmers uppfattar det faktum att Exakta i sina prisuppgifter för efterfrågade produkter angivit att ”vi reserverar oss för pappersprishöjning” som en standardformulering som är underordnad ovan angivna prisinformation. Exakta har accepterat förlängningen av anbudstiden till den 9 september 2008.

Sandstens anbud: Sandstens (Joakim Henningsson) lämnar ingen kommentar på sidan 4 i anbudet, under rubriken "Pris/rabatt" om prisers bundenhet, utan hänvisar till prisbilaga. I nämnda bilaga anger Anders Leijhagen standardmässigt på alla offerter att "Vi reserverar oss för prisändringar i material." Chalmers uppfattar även Sandstens anbud som att arbetet med offerter har delegerats och att man därvid fört in standardformuleringar om offerts bundenhet av ren rutin. Beträffande anbudets bundenhet gäller att Sandstens har accepterat förlängning av anbudstiden till den 9 september 2008.

Printings anbud: Printing anger i sina offerter att "Offerterna är giltiga t.o.m. 2008-12-31" och att "Priserna gäller med reservation för ändrade papperspriser." Även i detta fall har Chalmers uppfattat reservationerna som standardformuleringar som av rutin kommit med i offerterna.

Alfredssons anbud: Alfredssons har i samtliga offerter förtryckt information om "Offertens giltighetstid är 60 dagar, reservation för pappersprishöjningar". Chalmers har uppfattat detta som ett förbiseende att kommentera prisers bundenhet. Samtidigt har Alfredssons accepterat Chalmers önskemål om förlängning av anbudstiden till den 9 september 2008. Även reservation för pappersprishöjningar har Chalmers inte fäst något avseende vid eftersom den uppfattats som en standardformulering.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Av förfrågningsunderlaget (s. 2) framgår att den som inte uppfyller samtliga skall-krav utesluts från vidare bedömning. I avsnittet "Pris/rabatt" i förfrågningsunderlaget (s. 7) står under rubriken "Prisnivå under avtalstiden" följande. "Prisnivån är fast under 2008. Prisjusteringar får därefter göras med SCB:s arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor, SNI 2002 eller annat motsvarande index. Lämna förslag."

Förfrågningsunderlaget innehåller ett obligatoriskt och ovillkorligt krav på fast pris under 2008. Anbuden från Exakta, Sandstens, Printing och Alfredssons innehåller samtliga förbehåll om reservation för pappers- eller materialprishöjningar. Detta innebär att anbuden strider mot kravet i fråga. Det får anses vara allmänt känt att marknadspriset för papper kan ändras avsevärt på kort tid. Den anbudsgivare som förbehåller sig rätten att höja priset vid pappersprishöjningar får därför en avsevärd konkurrensfördel jämfört med den anbudsgivare vars anbud uppfyller kravet på fast pris under år 2008. Att utvärdera anbud som inte uppfyller detta krav på fast pris under 2008 strider således mot likabehandlingsprincipen och därmed mot 1 kap. 9 § LOU. Eftersom anbudet i fråga felaktigt kvalificerats för utvärdering samt erhållit högre poäng än Prinfo får Prinfo anses ha lidit skada i den mening som avses i 16 kap. 2 § första stycket LOU. Prinfos överklagande ska därför bifallas i denna del och rättelse ske genom att utvärderingen görs om varvid anbudet från Exakta AB, Sandstens Tryckeri AB, Printing Malmö AB samt Alfredsson Offset AB utesluts från utvärderingen.

Fråga om anbudet från Elanders Sverige AB strider mot det påstådda skall-kravet att prisjusteringar fr. o. m. 2009 enbart får ske med viss index

Prinfo anför att anbudet från Elanders Sverige AB (Elanders) ska förkastas eftersom det inte uppfyller alla skall-kraven i förfrågningsunderlaget. Som stöd för sin talan anför Prinfo bl.a. följande. Elanders reserverar sig för pappersprishöjningar, något som inte är en faktor man får reservera sig mot enligt förfrågningsunderlaget. Elanders anbud är giltigt till den 9 augusti 2008 och därmed är företagets priser inte giltiga till och med den 31 december 2008, något som är ett skall-krav enligt förfrågningsunderlaget där det står att priser ska vara fasta under 2008 och därefter får prisjustering ske mot index. I index ingår inte materialprishöjningar eller liknande.

Chalmers anser att Elanders anbud ska kunna utvärderas och anför bl.a. följande till stöd för detta. Elanders påpekar på sidan 6 i sitt anbud att "Prisnivån 2008 ligger fast". Man har, enligt vad som är möjligt enligt anbudsfrågan ("Prisjusteringar får därefter göras med SCB:s arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor, SNI 2002 eller annat motsvarande index. Lämna förslag."), lämnat förslag om annat index för prisjusteringar efter 2008. "Prisjustering ska ske med utgångspunkt i konsumentprisindex. Gruppen Diverse varor och tjänster, varvid KPI för januari 2009 skall utgöra basmånad. Anbudsgivaren har därutöver från och med 2009-01-01 rätt att påkalla förhandling om prisjustering med anledning av ev. förändrade papperspriser." Chalmers anser att det faktum att Elanders lämnat annat förslag om indexjustering av priser fr.o.m. den 1 januari 2009, innebär att förhandling om prisjusteringar får ske efter det att beslut om tilldelning av kontrakt meddelats. Detta har således inte påverkat resultatet av utvärderingen. Chalmers mening är också att Elanders reservationer om rätt att påkalla förhandling om prisjustering med anledning av ev. förändrade papperspriser, skall tas upp i dessa förhandlingar. Elanders har, i likhet med Chalmers information i anbudsfrågan ("Anbudet skall vara bindande i två månader från anbudsstopp.") accepterat anbudets bundenhet. Elanders har också, liksom alla andra anbudsgivare, accepterat Chalmers önskemål den 26 juni 2008 om förlängning av anbudstiden till den 9 september 2008.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Förfrågningsunderlaget får anses innefatta ett obligatoriskt och ovillkorligt krav på att prisnivån från och med 2009 enbart ska få justeras med "SCB:s arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor, SNI 2002 eller annat motsvarande index". Genom att Elanders förbehållit sig rätten att från och med 2009 "påkalla förhandling om prisjustering med anledning av ev. förändrade papperspriser" strider Elanders anbud mot kravet i fråga. Eftersom dess anbud felaktigt kvalificerats för utvärdering

samt erhållit högre poäng än anbudet från Prinfo får Prinfo anses ha lidit skada i den mening som avses i 16 kap. 2 § första stycket LOU. Prinfos överklagande ska därför bifallas även i denna del och rättelse ske genom att utvärderingen görs om varvid även anbudet från Elanders Sverige AB utesluts från utvärderingen.

Det hittills sagda innebär att anbuden från Exakta AB, Sandstens Tryckeri AB, Printing Malmö AB, Alfredsson Offset AB och Elanders Sverige AB ska förkastas. Detta medför att Prinfos anbud kommer att utvärderas tillsammans med resterande anbud, vilka länsrätten inte haft anledning att pröva. Vid sådant förhållande ankommer det emellertid på kammarrätten att även pröva Prinfos invändningar mot dessa anbud.

Frågan om anbuden från Palmeblads Tryckeri AB och Holmbergs i Malmö AB uppfyller det påstådda skall-kravet på anbudens giltighetstid

Prinfo anför följande. Anbudet från *Palmeblads Tryckeri AB (Palmeblad)* ska förkastas eftersom deras offert enbart är giltig till och med den 11 augusti 2008, vilket innebär att *Palmeblads* ej uppfyller skall-kraven i upphandlingen där priserna skall vara fasta under 2008. – Anbudet från *Holmbergs i Malmö AB (Holmberg)* ska förkastas eftersom *Holmbergs* anbud bara är giltigt i en månad efter offertdatum, till och med den 4 juli 2008, och därmed ej uppfyller att priserna ska vara fasta under 2008 som är ett skall-krav.

Chalmers anför följande. *Palmeblads* har accepterat förlängningen av anbudstiden till den 9 september 2008. – I ”Anbudsdokumentet” lämnar *Holmbergs* VD och ordförande, Jimmie Holmberg, ingen kommentar om anbuds bundenhet. I ”Prisbilaga Offerter” anger Robin Freij på sidan 3 att ”Offerten gäller 1 månad från offertdatum”. Offerterna är daterade den 4 juni 2008. Chalmers har uppfattat att Robin Freij på delegation har upprättat offerter och därvid använt sig av standardformuleringar. Chalmers har därför inte fäst något avseende vid denna tidsbegränsning.

Holmbergs har vidare accepterat förlängningen av anbudstiden till den 9 september 2008.

Kammarrätten gör följande bedömning.

På sidan 12 i förfrågningsunderlaget under rubriken ”Administrativa villkor” framgår att anbudena ska vara bindande i två månader från anbudsstopp. Anbudsstopp var den 9 juni 2008. Palmeblads anbud gällde till den 11 augusti 2008 och uppfyllde således kravet på att vara bindande i två månader från anbudsstopp. Det var således rätt av Chalmers att utvärdera Palmeblads anbud. Holmbergs anbud gällde däremot enbart till den 4 juli 2008 och uppfyller således inte kravet på två månaders bindningstid. Fråga är huruvida kravet utgör ett obligatoriskt och ovillkorligt krav. Kammarrätten instämmer härvid i länsrättens bedömning att kravet på två månaders bindningstid inte utgör ett krav av sådan art. Det var således rätt av Chalmers att utvärdera Holmbergs anbud.

Frågan om anbudet från Mediagraphic i Göteborg AB strider mot det påstådda skall-kravet att leverans 1 ska ske på pall till PAR

Prinfo anför att anbudet från Mediagraphic i Göteborg AB (Mediagraphic) ska förkastas eftersom det inte uppfyller alla skall-kraven i förfrågningsunderlaget och anger följande till stöd för detta. På produkt C. Tidskrift står det i förfrågningsunderlaget (s. 9): ”Leverans 1: På pall till PAR. Leverans 2: I kartong till Chalmers”. I Mediagraphics anbud står: ”Exp. & Frakt: Engångspall plastad. Packning i A4-kartong. Fritt Chalmers”. Därmed har Mediagraphics anbud inte uppfyllt skall-kravet på att frakt även ska ingå till PAR (Postens adressregister) enligt förfrågningsunderlaget. Prinfo åberopar länsrätten i Stockholms dom i mål 4046-08 där samma sak avgjorts för ett tryckeri som frångått förfrågningsunderlaget i sin offert och bara accepterat leverans till ett ställe. Länsrätten bedömde att det anbudet inte uppfyllde skall-kraven

med stöd av EG-domstolens dom i mål C 243/89, Kommissionen mot Danmark.

Chalmers anser att Mediagraphics anbud ska få utvärderas eftersom Chalmers inte har uppfattat Mediagraphics svar som en avvikelse utan antagit att svaret ska uppfattas som att frakt ska ingå som angivits i anbudsförfrågan. Chalmers har utgått ifrån att Mediagraphic omedvetet utelämnat att leverans 1 ska gå till PAR. Mediagraphics har ju uppenbarligen noterat på vilket sätt leveransen ska utföras.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Mediagraphic har uttryckligen åtagit sig att leverera tidskriften i kartong fritt Chalmers, vilket utgör leverans 2 i förfrågningsunderlaget. Kammarrätten anser att det får anses vara underförstått att Mediagraphic även åtagit sig att ombesörja leverans 1 på pall till PAR. Anbudet från Mediagraphic strider därför inte mot något obligatoriskt eller ovillkorligt krav och det var således rätt av Chalmers att utvärdera Mediagraphics anbud.

Frågan om anbudet från Intellecta AB strider mot det påstådda skallkravet att kostnad för provtryck ska ingå i det offererade priset

Prinfo anför att anbudet från Intellecta AB (Intellecta) ska förkastas eftersom det inte uppfyller alla skall-kraven i förfrågningsunderlaget och anger följande till stöd för detta. På Produkt D. Utbildnings-broschyr står det i förfrågningsunderlaget (s. 9.): "Provtryck: Komplet färgprovtryck". I Intellectas anbud står följande i deras offert avseende produkten: "Tillkommer för Tryckanpassning av bilder inkl. digitalt provtryck/st: 240 SEK". Därmed uppfyller Intellectas anbud inte alla skall-kraven i upphandlingen då företaget inte har provtryck med i den produkt, som det är ett skall-krav att provtryck skall ingå i. Därmed ska anbudet förkastas. Likaså har Intellecta inte valt att uppfylla skall-kravet angående

reklamation och påföljder då det som står i ALG 02 (Allmänna leveransvillkor för grafiska prestationer) som Intellecta hänvisar till gör att Intellecta frångår skall-kravet då de ersättningar som ALG02 ger möjlighet till inte gäller för det som Chalmers har som skall-krav, till exempel vite, likaså för direkt skada.

Chalmers anser att Intellectas anbud ska få utvärderas och anför följande till stöd för detta. Chalmers inser att man glömt att addera 240 kr till Intellectas pris för utbildningsbroschyr på 197 495 kr. Priset skulle rätteligen totalt vara 197 735 kr. En prisavvikelse på c:a 0.12 %. Denna lilla avvikelse påverkar på intet sätt utvärderingen. Beträffande Prinfos anmärkning om reklamation och påföljder, vill Chalmers anföra följande. I Chalmers anbudsfrågan anges följande avtalstolkning: Det gemensamt undertecknade avtalets funktion är att vara uttömmande. I fall av motstridiga uppgifter eller skilda tolkningar av avtalet, skall följande dokument göra avtalsinnehåll och tolkas enligt nedan angiven rangordning: 1 Avtal – 2 Anbudsfrågan – 3 Anbud. Intellecta har på sidan 2 i anbudet kommenterat vårt förslag till affärsmässiga villkor enligt följande: "Vi accepterar till fullo de affärsmässiga och administrativa villkoren".

Kammarrätten finner att vad Prinfo anfört inte utgör skäl för att anbudet från Intellecta ska förkastas. Det var således rätt av Chalmers att utvärdera Intellectas anbud.

Frågan om anbudet från Nässjötryckeriet AB strider mot det påstådda skall-kravet på att leverera exakt antal exemplar

Prinfo anför att anbudet från Nässjötryckeriet AB (Nässjötryckeriet) ska förkastas eftersom det inte uppfyller alla skall-kraven i förfrågningsunderlaget. Som stöd för detta anför Prinfo bl.a. följande.

Nässjötryckeriet reserverar sig för att kunna leverera underupplagor.

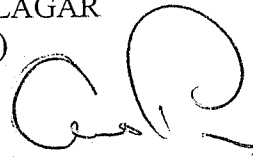
I företagets anbud (s. 2) står följande: "Under- respektive överupplagor. Priset anpassas till levererat antal." Då Nässjötryckeriet reserverar sig för detta uppfyller företagets anbud inte de ställda skall-kraven i upphandlingen där det står det exakta antalet som skall levereras och ingen underupplaga. Hur prisjustering sker eller liknande framgår heller inte. I princip kan Nässjötryckeriet bara leverera 50 % av upplagan och sänka priset med 1 kr. Då man ej garanterar att hålla de upplagor som anges som skall-krav i förfrågningsunderlaget har man därmed frångått förfrågningsunderlaget och därmed uppfyller inte anbudet skall-kraven och ska förkastas.

Chalmers anser att Nässjötryckeriets anbud ska få utvärderas och anför bl.a. följande till stöd för detta. Chalmers uppfattar Nässjötryckeriets anbud på så sätt att prisavdrag görs om tryckeriet levererar underupplagor och att pristillägg görs vid leverans av överupplagor. Eftersom de allra flesta beställningarna är på jämnt 1000-tal eller 100-tal med en viss reservmarginal, har Chalmers inte uppfattat denna anmärkning som uppseendeväckande. Det förefaller naturligt att betala mindre än överenskommet vid underupplaga och Chalmers utgår från att tryckeriet inte har mandat att leverera en större överupplaga. Det naturliga är att beställt antal levereras, med eventuellt någon mindre avvikelse.

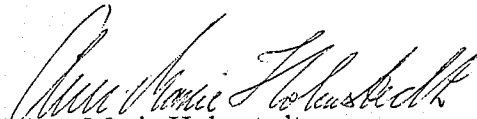
Kammarrätten finner att vad Princo anfört inte utgör skäl för att anbudet från Nässjötryckeriet ska förkastas. Det var således rätt av Chalmers att utvärdera Nässjötryckeriets anbud.

Sammanfattningsvis anser kammarrätten att det var rätt av Chalmers att utvärdera anbuderna från Palmeblads Tryckeri AB, Holmbergs i Malmö AB, Mediagraphic i Göteborg AB, Intellecta AB samt Nässjötryckeriet AB.

HUR MAN ÖVERKLAGAR
Formulär 1 (Bilaga B)

Curt Rispe

Ann-Marie Holmstedt

Robert Moldén
referent

LÄNSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM
2008-10-09
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
6021-08 E
Rotel 24

SÖKANDE

Prinfo Grafiskt Center i Sverige AB, 556216-9309
Källvattengatan 9
212 23 Malmö

MOTPART

Chalmers Tekniska Högskola AB, 556479-5598
412 96 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

Chalmers Tekniska Högskola (Chalmers) har genomfört en upphandling av tryckeritjänster. Upphandlingen har skett genom ett öppet förfarande. Vid anbudstidens utgång hade 15 anbud inkommit, bl.a. från Prinfo Grafiskt Center i Sverige AB (Prinfo). Chalmers har i tilldelningsbeslut daterat den 25 augusti 2008 meddelat att de har för avsikt att teckna ramavtal med sju olika leverantörer.

Efter att Prinfo ansökt om överprövning av upphandlingen har länsrätten den 3 september 2008 beslutat att den tills vidare inte får avslutas.

Prinfo yrkar att upphandlingen ska göras om och anför bl.a. följande. Chalmers har i strid med LOU frångått uppställda skall-krav vid sin utvärdering. I anbudsförfrågan anges att priserna ska vara fasta för år 2008 och att de endast får justeras på angivet sätt. Flera av de utvärderade anbuderna uppfyller inte detta krav. En förlängning av anbudstiden kan bara göras för de anbud som uppfyller uppställda skall-krav. Elanders Sverige AB (Elanders) reserverar sig för pappersprishöjningar. Detta är inte en sådan faktor för vilken justering av priset får ske. I Elanders anbud, som är giltigt till den 9 augusti 2008, anges klart att deras reservation gäller även innan den 1 januari 2009. Därmed är deras priser inte gällande till den sista december 2008 vilket är ett skall-krav. Också Printing Malmö AB (Printing) och Exakta AB (Exak-

Dok.Id 140134

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031-732 70 00 E-post: lansrattenigoteborg@dom.se	031-711 78 59	måndag – fredag 09:00-15:00

ta) reserverar sig för pappersprishöjningar. Exaktas anbud är giltigt till den 2 augusti 2008. Holmbergs i Malmö AB:s (Holmbergs) anbud är bara giltigt i en månad från dagen för offerten. Även i Sandstens Tryckeri AB:s (Sandstens) anbud finns en reservation för materialprisförändringar och deras offert är giltig till den 3 juli 2008. Palmeblads Tryckeri AB:s anbud är giltigt till den 11 augusti 2008 och ska förkastas på samma grund som övriga. Alfredssons Offset AB (Alfredssons) reserverar sig för pappersprishöjningar och deras anbud är bara giltigt i 60 dagar. Mediagraphic i Göteborg AB (Mediagraphic) har frångått skall-kravet att fraktkostnad för ”leverans 1” ska ingå till Postens adressregister (PAR). Intellecta AB:s (Intellecta) anbud uppfyller inte skall-kravet att provtryck ska ingå i produkt D. Likaså har de frångått skall-krav angående reklamationer och påföljder genom att hänvisa till leveransvillkoren ALG 02. Nässjötryckeriet AB reserverar sig för att kunna leverera underupplagor vilket gör att de inte uppfyller skall-krav avseende vilket antal av en produkt som ska levereras. Stromia-Futurum Grafiska AB (Stromia-Futurum) har kompletterat sitt anbud vilket strider mot både LOU och gemenskapsrätten. Anbud som inte uppfyller skall-kraven ska förkastas och eftersom Chalmers inte gjort så har fel anbudsgivare tilldelats upphandlingen. Att det för det aktuella uppdraget inte går att tillämpa en fastprislista borde inte påverka utvärderingen som ska vara objektiv och opartisk. Chalmers har i sin utvärdering diskriminerat anbudsgivare och frångått principerna om likabehandling, transparens, fri konkurrens och förutsägbarhet.

Chalmers yrkar att Prinfos begäran om överprövning ska lämnas utan vidare åtgärd på alla punkter utom en. De medger att anbudet från Stromia-Futurum skulle ha förkastats och medger att rättelse görs i denna del. Chalmers anför bl.a. följande. Den 26 juni 2008 tillfrågades alla anbudsgivare om möjligheten att förlänga anbudens giltighetstid till den 9 september samma år. Samtliga accepterade detta vilket förstods som att även offererade priser gällde till detta datum. Elanders anbud har tolkats som att eventu-

ell förhandling till följd av förändrade papperspriser är aktuell först efter den 1 januari 2009. Detta har således inte påverkat resultatet av utvärderingen. Beträffande Exaktas anbud uppfattas omständigheten att de reserverat sig för pappersprishöjning som en standardformulering som är underordnad de angivna priserna. Holmbergs har i sitt anbudsdocument inte kommenterat anbudets bundenhet men de har i en bilaga angett att anbudet gäller en månad. Detta förstås som en standardformulering vilket inneburit att någon vikt inte fästs vid den angivna tidsbegränsningen. Även beträffande anbuderna från Sandstens, Printing och Alfredssons uppfattas reservationerna som standardformuleringar som av rutin kommit med i offerterna. Beträffande anbudet från Mediagraphics verkar de omedvetet utelämnat att "leverans 1" ska gå till PAR. För Intellectas anbud ska priset rätteligen vara 197 735 kr och inte 197 485 kr. Att fel pris angetts beror på att priset för utbildningsbroschyren glömts bort. Rättelsen innebär dock bara en prisavvikelse på cirka 0,12 procent vilket inte påverkar utvärderingen. I anbudet från Stromia-Futurum har en komplettering innehållande svar på skall-krav skett efter anbudstidens utgång vilket innebär att alla skall-krav inte varit uppfyllda. Anbudet ska därför förkastas. Övriga utvärderade anbud kan emellertid accepteras. Eftersom ett flertal anbudsgivare angett reservationer för materialprishöjningar har ingen större vikt fästs vid detta. Avsikten med prisuppgifterna var att kunna jämföra anbudsgivarnas prisnivåer vid anbudstillfället. Det aktuella uppdraget är unikt och någon "fastprislista" är inte möjlig att tillämpa. Den genomförda utvärderingen bryter inte mot principerna om diskriminering, likabehandling, transparens och proportionalitet.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upp-

handlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Länsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I Chalmers anbudsförfrågan, dnr C 2008/438, anges bl.a. följande. I avsnitt 3, *Bedömningskriterier*, står att Chalmers kommer att anta de anbud som är mest ekonomiskt fördelaktiga med hänsyn till samtliga omständigheter. Vid bedömningen kommer särskilt värderas hur anbuden uppfyller kravspecifikationerna (50 procent) och priset (50 procent). I avsnitt 4, *Kravspecifikationer*, med underrubrikerna *Skall-krav (A)*, *Bör-krav (B)* och *Pris/rabatt (C)*, anges under den sistnämnda att ” Prisnivån är fast under år 2008. Prisjusteringar får därefter göras med SCB:s arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor, SNI 2002, eller annan motsvarande index. Lämna förslag.”. I avsnitt 6, *Affärsmässiga och administrativa villkor*, anges att avtalet ska gälla två år från undertecknandet, med fasta prismodeller och villkor, och upphöra utan uppsägning. Under avsnitt 7, *Administrativa villkor*, anges att anbudet ska vara bindande i två månader från anbudsstopp.

Länsrätten gör följande bedömning.

Prinfo har gjort gällande att flera av de utvärderade anbuden inte uppfyller uppställda skall-krav avseende pris och giltighetstid. Inget av dessa krav återfinns emellertid under rubriken *skall-krav* i anbudsförfrågan. Chalmers har inte bemött Prinfos argumentation men det är svårt att komma till annan

slutsats än att angivna bedömningsgrunder utgör utvärderingskriterier och inte skall-krav.

Ett utvärderingskriterium är således priset. Chalmers har angett att prisnivån är fast år 2008 och att justeringar därefter får göras med SCB:s arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor, eller med annan motsvarande index som anbudsgivaren kan lämna förslag på. Frågan är om detta kriterium är utformat på ett sådant sätt att det inte går att förutse priset för de tryckprodukter som upphandlingen omfattar och om det därmed strider mot principerna i LOU. Beträffande indexjustering efter år 2008 har Elanders i sitt anbud föreslagit Konsumentprisindex. Övriga har inte angett något val av index. Exakta, Sandstens, Printing och Alfredssons har alla reserverat sig för materialprishöjningar. Sättet att hantera prishöjningar efter år 2008 har således varit olika och det sägas ge en i viss mån bristande transparens. Regeringsrätten har i avgörandet RÅ 2002 ref. 50 ansett att även förfrågningsunderlag som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsätten inte sätts ur spel. Av detta följer att kraven för att ett upphandlingsförfarande ska anses strida mot dessa principer måste ställas relativt högt. Sammantaget kan det inte anses visat att förfrågningsunderlaget strider mot gällande principer.

Vissa av de leverantörer som tilldelas kontraktet påstås inte uppfylla kravet på fast pris för år 2008 då de reserverat sig för materialprishöjningar. Mot bakgrund av resonemanget ovan kan felet emellertid inte anses vara av sådan beskaffenhet att det strider mot bestämmelserna i LOU. Beträffande kravet på anbudens giltighetstid så är det inte visat att de anbudsgivare som angett en kortare tid haft någon konkurrensfördel av detta. Samtliga anbudsgivare har efter förfrågan också godtagit den av Chalmers önskade förlängningen. Sammanfattningsvis ger vad Prininfo anfört i målet inte stöd för att den aktuella upphandlingen skett i strid med LOU på ett sådant sätt

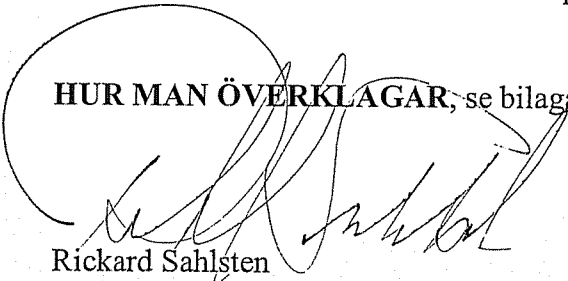
att den bör göras om. Länsrätten delar emellertid parternas uppfattning att rättelse ska ske vad gäller anbudet från Stromia-Futurum.

DOMSLUT

Länsrätten förordnar att upphandlingen inte får avslutas förrän Chalmers vidtagit rättelse genom att utvärderingen görs om på så sätt att Stromia-Futurums anbud inte ska delta i utvärderingen.

Det interimistiska beslutet från den 3 september 2008 har upphört att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Rickard Sahlsten

/SLN

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.